

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kümnes koda)

19. märts 2020*

Eelotsusetaotlus – Määrus (EÜ) nr 1370/2007 – Avaliku reisijateveoteenuse osutamine raudteel ja maanteel – Artikkel 8 – Üleminekukord – Artikli 8 lõige 3 – Avaliku teenindamise lepingute lõppemine – Kehtestatud 30-aastase maksimaalse kestuse arvutamine – 30-aastase maksimaalse kestuse kulgema hakkamise kuupäeva kindlaksmääramine

Kohtuasjas C-45/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 A Coruña (A Coruña halduskohus nr 2, Hispaania) 12. detsembri 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 24. jaanuaril 2019, menetluses

Compañía de Tranvías de La Coruña SA

versus

Ayuntamiento de A Coruña,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president I. Jarukaitis, kohtunikud E. Juhász (ettekandja) ja C. Lycourgos,

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Compañía de Tranvías de La Coruña SA, esindajad: *procurador* D. Rodríguez Siaba ning *abogados* A. M. Platas Casteleiro ja J. Monrabà Bagan,
- Ayuntamiento de A Coruña, esindajad: *letrados* C. Orgeira Maceira ja M. J. Macías Mourelle,
- Prantsuse valitsus, esindajad: P. Dodeller ja E. de Moustier,
- Euroopa Komisjon, W. Mölls, G. Gattinara ja J. Rius,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT 2007, L 315, lk 1), artikli 8 lõike 3 tõlgendamist.
- 2 Taotlus esitati kohtuvaidluses Compañía de Tranvías de La Coruña SA (edaspidi „Compañía de Tranvías“) ja Ayuntamiento de A Coruña (A Coruña linnavolikogu, Hispaania) vahel seoses Compañía de Tranvíasega otse sõlmitud ühistransporditeenuse osutamise lepingu lõppemisega.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse nr 1370/2007 põhjenduses 31 on märgitud:
„Kuna pädevad asutused ja avaliku teenuse osutajad vajavad aega käesoleva määruse sätetega kohandamiseks, tuleks sätestada üleminekukord. Pidades silmas avaliku teenindamise lepingute järkjärgulist sõlmimist vastavalt käesoleva määruse sätetele, peaksid liikmesriigid esitama [Euroopa] komisjonile eduaruande kuue kuu jooksul pärast üleminekuperioodi esimese poole lõppu. Komisjon võib nimetatud aruannete alusel soovitada kohaseid meetmeid.“
- 4 Selle määruse artikli 5 lõike 1 esimeses lauses on sätestatud, et avaliku teenindamise lepingud sõlmitakse vastavalt selle määrusega sätestatud eeskirjadele.
- 5 Nimetatud määruse artiklis 8 „Üleminekusätted“ on sätestatud:
„1. Avaliku teenindamise lepingud reisijateveo kohta sõlmitakse vastavalt käesoleva määrusega sätestatud eeskirjadele. Teenuselepingud või teenuste riigihankelepingud nagu defineeritud [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivis 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused (ELT 2004, L 134, lk 1; ELT eriväljaanne 06/07, lk 19)] või [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivis 2004/18/EÜ, ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT 2004, L 134, lk 114; ELT eriväljaanne 06/07, lk 132)] avaliku reisijateveoteenuse osutamise osas bussi või trammiga sõlmitakse kooskõlas nimetatud direktiivides sätestatud menetlustega, kui selliseid lepinguid ei sõlmita nimetatud direktiivides määratletud kontsessioonilepingute kujul. Kui lepingud sõlmitakse kooskõlas direktiividega [2004/17] või [2004/18], ei kohaldata käesoleva artikli lõikeid 2–4.
2. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, peab avaliku teenindamise lepingute sõlmimine transpordi kohta raudteel ja maanteel olema käesoleva määruse artikliga 5 vastavuses alates 3. detsembrist 2019. Selle üleminekuperioodi jooksul võtavad liikmesriigid meetmeid vastavuse järkjärguliseks saavutamiseks artikliga 5, et vältida tõsisemaid struktuurilisi probleeme eelkõige veojõudlusega seoses.
Kuue kuu jooksul pärast üleminekuperioodi esimest poolt esitavad liikmesriigid komisjonile eduaruande, milles toovad esile artikli 5 kohase avaliku teenindamise lepingute sõlmimise järkjärgulise rakendamise. Liikmesriikide eduaruannete alusel võib komisjon teha liikmesriikidele ettepaneku asjakohaste meetmete võtmiseks.“

3. Lõike 2 kohaldamisel ei võeta arvesse avaliku teenindamise lepinguid, mis on kooskõlas [liidu] ja liikmesriigi õigusega sõlmitud:

- a) ausa võistleva pakkumismenetluse alusel enne 2000. aasta 26. juulit;
- b) muu menetluse kui võistleva pakkumismenetluse alusel enne 2000. aasta 26. juulit;
- c) võistleva pakkumismenetluse alusel alates 2000. aasta 26. juulist ja enne 3. detsembrist 2009;
- d) muu menetluse kui võistleva pakkumismenetluse alusel alates 2000. aasta 26. juulist ja enne 3. detsembrist 2009.

Punktis a osutatud lepingud võivad jääda kehtima oma tähtaja lõpuni. Punktides b ja c osutatud lepingud võivad jääda kehtima oma tähtaja lõpuni, kuid mitte kauemaks kui 30 aastat. Punktis d osutatud lepingud võivad jääda kehtima oma tähtaja lõpuni, kui nad on piiratud kestusega, mis on võrreldav artiklis 4 osutatud kestustega.

Avaliku teenindamise lepingud võivad jääda kehtima oma tähtaja lõpuni, kui nende lõpetamine põhjustaks soovimatuid õiguslikke või majanduslikke tagajärgi ning juhul, kui komisjon on andnud oma heakskiidu.

[...]“.

- 6 Määruse nr 1370/2007 artikli 12 kohaselt jõustus määrus 3. detsembril 2009.
- 7 Määrust nr 1370/2007 muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta määrusega (EL) 2016/2338 (ELT 2016, L 354, lk 22), mis jõustus 24. detsembril 2017. Põhikohtuasja asjaolusid arvesse võttes kuulub selle kohtuvaidluse suhtes kohaldamisele määrus nr 1370/2007 redaktsioonis, mis eelnes määrusega 2016/2338 tehtud muudatustele.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 8 A Coruña linnavolikogu kiitis 1. detsembri 1986. aasta istungil heaks lepingu sõlmimise reisijateveoteenust osutava äriühinguga Compañía de Tranvías, et koondada kõik linnatranspordiliinid, mis olid kaebaja omandis, ühte ainsasse kontsessiooni. Leping, milles oli kõigi asjasse puutuvate teenuste osutamise lõpptähtpäevana märgitud 31. detsember 2024, kirjutasiid 6. veebruaril 1987 alla Compañía de Tranvías ja A Coruña linnavolikogu. Samad pooled sõlmisid 5. juulil 1996 veel ühe lepingu, et hõlmata selles lepingus ka uus ühistransporditeenus – reisijatevedu trammiliikluses, mille lõpptähtpäevana oli kokku lepitud sama kuupäev.
- 9 A Coruña linnavolikogu saatis 18. oktoobril 2016 Compañía de Tranvíasile kirja, milles ta teatas, et vastavalt määrusele nr 1370/2007 lõpeb antud kontsessioon *ipso iure* siis, kui möödub 30 aastat selle andmisest. Compañía de Tranvías esitas 2. novembril 2016 selle kirja kohta oma seisukohad, milles ta tõi muu hulgas välja, et õiguskindluse ja võrdse kohtlemise põhimõtte alusel ei tule määruse nr 1370/2007 artiklis 8 sätestatud 30-aastast kestust arvestada alates põhikohtuasjas vaidluse all oleva avaliku teenindamise lepingu sõlmimise kuupäevast, vaid alates 3. detsembrist 2009, mil see määrus jõustus, või siis alates 26. juulist 2000, mis on määruse artiklis 8 eesmärgina ette nähtud.
- 10 Teise võimalusena märkis Compañía de Tranvías, et kui tuleb asuda seisukohale, et 30-aastane maksimaalne kestus hakkas kulgema põhikohtuasjas kõne all oleva avaliku teenindamise lepingu sõlmimisest, siis oleks 1996. aastal sellesse lepingusse tehtud muudatuse näol tegemist uue

kontsessiooni andmisega, mistõttu selle kehtivus ulatuks 2026. aastani. Samuti teise võimalusena väitis Compañía de Tranvías, et kõnesolev juhtum võib kuuluda määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 viimase lõigu alla.

- 11 A Coruña linnavolikogu otsustas 30. novembril 2016 jätta kontsessiooni määruse nr 1370/2007 artikli 5 lõike 5 alusel kehtima maksimaalselt kaheks aastaks ja konsulteerida komisjoniga osas, mis puudutab Compañía de Tranvías ettepanekut kohaldada selle määruse artikli 8 lõikes 3 sätestatud erandit, et pikendada kontsessiooni kehtivust kuni selle lõpptähtpäevani.
- 12 Pärast seda, kui A Coruña linnavolikogu oli 2. juunil 2017 jätnud rahuldamata vaide, mille Compañía de Tranvías espool nimetatud otsuse peale esitas, pöördus ettevõtja eelotsusetaotluse esitanud kohtusse, esitades kaebuse sama otsuse vaidlustamiseks.
- 13 Kuna Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n°2 A Coruña (A Coruña halduskohus nr 2, Hispaania) leidis, et tema menetluses oleva kohtuasja lahendamiseks on tarvis tõlgendada määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõiget 3, siis otsustas ta menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Võttes arvesse määruse [...] nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 punkti b[,] kas seal nimetatud lepingute maksimaalset 30-aastast kestust hakatakse arvestama[:] a) hankelepingu sõlmimise või selle vormistamise hetkest[,] b) nimetatud õigusnormi jõustumise hetkest[,] c) nimetatud määruse artikli 8 lõikes 2 sätestatud üleminekuaja lõpule järgnevast päevast (3. detsember 2019)[,] või d) muust kuupäevast, mida peab õigeks Euroopa Liidu Kohus?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 14 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleneb nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise kui ka võrdsuse põhimõtte nõuetest, et sellise liidu õigusnormi sõnastust, mis ei viita sõnaselgelt liikmesriikide õigusele õigusnormi tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb tavaliselt kogu Euroopa Liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt ning sellise tõlgenduse andmisel ei tule arvesse võtta mitte ainult selle sätte sõnastust, vaid ka sätte konteksti ja asjaomase õigusakti eesmärki (23. mai 2019. aasta kohtuotsus WB, C-658/17, EU:C:2019:444, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 15 Määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 teise lõigu teise lause järgi võivad selle määruse artikli 8 lõike 3 esimese lõigu punktides b ja c osutatud lepingud „jääda kehtima oma tähtaja lõpuni, kuid mitte kauemaks kui 30 aastat“.
- 16 Kõnesoleval juhtumil on selge, et põhikohtuasjas vaidluse all olev leping kuulub nimetatud punkti b alla, kuna see sõlmiti „muu menetluse kui võistleva pakkumismenetluse alusel enne 2000. aasta 26. juulit“.
- 17 A Coruña linnavolikogu väidab, et määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 teise lõigu teise lause järgi ei võigi punkti b alla kuuluva ühegi lepingu kestus ületada 30 aastat.
- 18 Seda sätet on muidugi võimalik nii mõista, kui võrd selles kasutatud väljend „oma tähtaja lõpuni“ määrab asjasse puutuvate lepingute kestusaja, ja samas võib selle sätte lõpuosast aru saada nii, et see ei luba lepingute edasikestmist kauem kui 30 aastat pärast nende sõlmimist.
- 19 Olgu siiski märgitud, et määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 teise lõigu teise lause sõnastuses ei ole sõnaselgelt täpsustatud, millisest ajahetkest arvates tuleb hakata maksimaalset 30-aastast kestust arvestama.

- 20 Selle kohta olgu tõdetud esiteks, et kui tõlgendada viidatud sätet nii, et selles kehtestatud maksimaalse 30-aastase kestuse kulgema hakkamise hetk vastab avaliku teenindamise lepingu sõlmimise hetkele, tähendaks see, et kõnealune säte ei lubaks selles silmas peetud lepingutel kehtida kauem kui 30 aastat.
- 21 Ühelt poolt võiks niisugune tõlgendus päädida, nagu märgib komisjon, sellega, et oma jõustumisega lõpetab see määrus tagasiulatuvalt, määruse jõustumisest varasema kuupäeva seisuga, ammu enne 1979. aasta 3. detsembrist õiguspäraselt sõlmitud avaliku teenindamise lepingud, mille ettenähtud kestus on üle 30 aasta – see aga oleks vastuolus õiguskindluse põhimõttega.
- 22 Teiselt poolt võiks määruse nr 1370/2007 jõustumise ajal kehtivate avaliku teenindamise lepingute osas niisugune tõlgendus viia olukorrani, kus üleminekuajaks on minimaalne või vägagi lühendatud, mis läheb vastuollu määruse nr 1370/2007 artikli 8 eesmärgiga, nii nagu seda on kajastatud selle määruse põhjenduses 31 ja milleks on anda pädevatele asutustele ja avaliku teenuse osutajatele adekvaatne üleminekuajaks määruse sätetega kohandamiseks.
- 23 Pealegi saab pädev asutus, kelle suhtes kohaldatakse määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõikes 2 sätestatud üleminekukorda, niisugustes olukordades sõlmida otse, ilma et ta oleks allutatud selle määruse artiklis 5 sätestatud kohustustele, avaliku teenindamise lepingu sama teenuse osas kümneks aastaks kooskõlas selle määruse artikli 4 lõikega 3. See näitab määrusega nr 1370/2007 kehtestatud üleminekukorra ebaühtlust.
- 24 Teiseks, määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 teise lõigu teist lauset ei saa samuti tõlgendada nii, et maksimaalne 30-aastane kestus hakkab kulgema alates selle määruse artikli 8 lõikes 2 kehtestatud üleminekuperioodi möödumisele järgnevast päevast. Nimelt tuleb ühelt poolt märkida, et lõige 2 algab sõnadega „[i]lma et see piiraks lõike 3 kohaldamist“ ja teiselt poolt, et lõike 3 alguses on sätestatud, et lõike 2 kohaldamisel ei võeta arvesse avaliku teenindamise lepinguid, mida on silmas peetud sama lõike 3 punktides a–d.
- 25 Eelöeldust tuleneb, et määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõigetes 2 ja 3 ette nähtud üleminekuperioodid on kohaldatavad üksteisest sõltumatult.
- 26 Kõike eelnevat arvesse võttes tuleb kolmandaks märkida, et selleks, et säilitada määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 teise lause teises lõigus ette nähtud eriüleminekuperioodi soovitud toimet, peab selles sättes silmas peetud 30-aastane maksimaalne kestus hakkama kulgema selle sama määruse jõustumise kuupäevast. Sellest kuupäevast lähtumine võimaldab pealegi määrata kõigile selle üleminekuperioodi lõpus veel jõus olevatele lepingutele identse lõpptähtaja, mis asetab pädevad asutused ja puudutatud ettevõtjad võrdsesse olukorda.
- 27 Eespool esitatud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 1370/2007 artikli 8 lõike 3 teise lõigu teist lauset tuleb tõlgendada nii, et selles sättes sama määruse artikli 8 lõike 3 esimese lõigu punktis b käsitletud lepingute jaoks ette nähtud maksimaalne 30-aastane kestus hakkab kulgema alates selle määruse jõustumisest.

Kohtukulud

- 28 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70, artikli 8 lõike 3 teise lõigu teist lauset tuleb tõlgendada nii, et selles sättes sama määruse artikli 8 lõike 3 esimese lõigu punktis b käsitletud lepingute jaoks ette nähtud maksimaalne 30-aastane kestus hakkab kulgema alates selle määruse jõustumisest.

Allkirjad